پیکارهای بسکتبال در دو گروه بانوان و آقایان برگزار می‌شود. این پیکارها طبق قوانین فدراسیون بسکتبال جمهوری اسلامی ایران و همچنین فدراسیون بین‌المللی بسکتبال (FIBA) برگزار می‌گردد که در ادامه به برخی از قوانین جاری در این پیکارها اشاره می‌شود. عدم ذکر مواردی از قوانین بسکتبال در این آیین‌نامه، دلیل بر نبودن آن مورد نمی‌باشد و شرکت‌کنندگان موظفند برای آگاهی یافتن کامل از قوانین بسکتبال به دفترچه‌ی قوانین و مقررات بسکتبال منتشر شده توسط فدراسیون بین‌المللی بسکتبال (FIBA) مراجعه نمایند.

پوشش ورزشکاران

بانوان:

شرکت‌کنندگان در گروه بانوان باید پیراهن آستین کوتاه ورزشی و شوار یا شلوارک ورزشی مناسب استفاده کنند.

جهت جلوگیری از آسیب رساندن به خود و دیگر بازیکنان باید ناخن‌ها کوتاه باشند. بازیکنان باید موهای خود را با وسیله‌ی مناسب کاملاً ببندند.

آقایان:

بازیکنان هر تیم باید دارای پیراهن و شلوارک یکرنگ و یک‌شکل باشند. جلو و عقب پیراهن و شلوارک باید یکرنگ باشد.

پوشیدن پیراهن آستین‌دار مجاز نیست.

- ✓ پیراهن‌های یک تیم باید یک‌رنگ و ساده باشند.
- ✓ پایین پیراهن باید در داخل شلوارک قرار گیرد.
- ✓ پوشیدن تی‌شرت در زیر پیراهن مجاز نیست، مگر اینکه با مجوز کتبی پزشک و همرنگ پیراهن باشد.
- ✓ لباس‌ها از اعداد چهار تا پانزده شماره‌گذاری می‌شوند. شماره‌های جلوی پیراهن ده سانتیمتر و شماره های پشت پیراهن بیست سانتیمتر عرض دارند. رنگ شماره باید از رنگ پیراهن متمایز باشد.
- ✓ شماره لباس انگلیسی باشد.
- ✓ شماره‌ها باید برای منشی و داوران، واضح و قابل رویت باشد. تبلیغات روی پیراهن موقعی مجاز است که مانع دیدن شماره بازیکن نشود.
- ✓ بازیکنان باید با شماره‌ی ثابت در تمامی پیکارها شرکت کنند.
- ✓ تیم‌ها باید دو رنگ لباس(تیره و روشن) در اختیار داشته باشند.

قوانین عمومی بسکتبال

۱- هر تیم از ۱۲ بازیکن تشکیل شده که ۵ نفر اصلی و ۷ نفر ذخیره هستند که می‌توانند سه همراه شامل یک سرپرست، یک مربی و یک تدارکات داشته باشند.

۲- ***منطقه‌ی ۳ امتیازی:***

فاصله‌ی خط پرتاب ۳ امتیازی ۶/۷۵ متر می‌باشد.

۳- ***منطقه‌ی ۳ ثانیه:***

منطقه‌ی ۳ ثانیه منطقه‌ی مستطیل شکلی است که روی زمین مسابقه مشخص می‌شود.

۴- ***زمان بازی:***

از ۴ دوره‌ی ۱۰ دقیقه‌ای تشکیل می‌شود. در نیمه‌ی اول، هر تیم حق گرفتن ۲ تایم استراحت و در نیمه‌ی دوم، ۳ تایم استراحت یک دقیقه‌ای را دارد.

۵- ***قانون ۸ ثانیه:***

زمانی که یک تیم توپ را در زمین خودی تحت کنترل می‌گیرد، باید در عرض ۸ ثانیه توپ را به زمین حمله بفرستد. تخطی از این قانون، تخلف «هشت ثانیه» محسوب می شود و داور توپ را در اختیار تیم مقابل قرار خواهد داد.

۶- ***قانون ۲۴ ثانیه:***

اگر لازم باشد شروع مجدد بازی از بیرون زمین و در زمین عقب(تیم مدافع) انجام شود، در صورتی که قوانین مربوطه، شروع مجدد ثانیه‌شمار ۲۴ ثانیه را از ۲۴ ثانیه ایجاب کنند، این عمل باید انجام شود. اگر لازم باشد شروع مجدد بازی از بیرون زمین و در زمین حمله انجام شود، در صورتی که قوانین مربوطه، شروع مجدد ثانیه‌شمار ۲۴ ثانیه از ۲۴ ثانیه ایجاب کنند، با روش زیر اعمال می‌شود:

- ✓ در صورتی که در زمان توقف بازی، ثانیه شمار ۲۴ ثانیه، ۱۴ ثانیه و یا بیشتر را نمایش دهد، ثانیه شمار بدون تغییر باقی می‌ماند و به ۲۴ ثانیه تغییر نخواهد کرد.
- ✓ در صورتی که در زمان توقف بازی، ثانیه شمار ۲۴ ثانیه، ۱۳ ثانیه و یا کمتر را نمایش دهد، ثانیه شمار به ۱۴ ثانیه تغییر خواهد کرد.

۷- امتیاز مساوی و وقت اضافی:

در صورت مساوی بودن امتیاز در پایان نیمه‌ی دوم، بازی با وقت اضافی ۵ دقیقه‌ای ادامه می‌یابد. در صورت تساوی مجدد، ۵ دقیقه‌های اضافی به همین ترتیب تکرار می‌شود. قبل از شروع هر ۵ دقیقه وقت اضافی، ۲ دقیقه برای استراحت منظور می‌شود. هر ۵ دقیقه مثل شروع دو نیمه، با مالکیت تناوبی آغاز می‌گردد. در وقت اضافی، تیم‌ها با همان حلقه نیمه دوم یا پریود چهارم، بازی را دنبال خواهند کرد.

۸- تعویض بازیکنان:

تعداد تعویض‌ها در بسکتبال محدودیت ندارد، ولی انجام تعویض در شرایط زیر مجاز نیست:

- ✓ بعد از گل شدن توپ(مگر این که تیمی که گل خورده است درخواست تایم استراحت کند و یا اینکه خطایی اعلام شود.)
- ✓ زمانی که توپ در بازی به جریان بیفتد و همچنین در مرحله‌ی پرتاب پنالتی.
- ✓ در بین پرتاب‌های پنالتی، مگر این که بین پرتاب‌ها خطا انجام شود.

۹- قانون دبل(Double):

دریبل کردن از زمانی شروع می‌شود که بازیکن کنترل توپ را در اختیار گرفته و با انداختن و زدن آن در تماس با زمین دوباره آن را قبل از اینکه به بازیکن دیگری برخورد کند با دو دست لمس نماید. زمانی دریبل خاتمه می‌پذیرد که با دست آن را گرفته و یا اجازه دهد توپ در دست با دست‌ها استراحت نماید. زمانی که توپ با دست دریبل‌کننده، در تماس نیست، تعداد گام‌های برداشته محدود نخواهد بود. بازیکن مجاز نیست پس از خاتمه دریبل، برای بار دوم اقدام به دریبل نماید. در صورتی که این عمل را انجام دهد مرتکب تخلف دبل شده است.

۱۰- قانون رانینگ (تراولینگ):

بازیکنی که توپ را در اختیار دارد می‌تواند یک پای خود را به هر سمتی که می‌خواهد، یک یا چند مرتبه حرکت دهد در صورتی که پای دیگرش که آن را پای «پیوت» می‌نامند، ثابت باشد. رانینگ حرکتی است که بازیکن صاحب توپ در داخل زمین یک یا دو پای خود را بدون توجه به محدودیت فوق حرکت دهد یا گام‌های او با دریبل‌های بازیکن تناسب نداشته باشد.

۱۱- قانون سه ثانیه:

زمانی که تیم حمله‌کننده کنترل توپ را در زمین تیم دفاع‌کننده، موقعی که ساعت در جریان باشد، در اختیار دارد، هیچ یک از نفرات آن تیم نمی‌تواند بیش از مدت سه ثانیه در منطقه‌ی مستطیل حریف و یا روی خطوط مستطیل باقی بماند.

۱۲- نیم‌دایره بدون شارژ:

نیم‌دایره بدون شارژ باید در زیر سبد ترسیم شود. فاصله‌ی داخلی این نیم‌دایره از مرکز سبد(روی زمین) باید ۱/۲۵ متر باشد. در صورتی که بازیکن مهاجم با مدافعی که در نیم‌دایره بدون شارژ(خطای حمله) ایستاده است برخورد کند، خطای شارژ اعلام نخواهد شد.

۱۳- قانون نیمه(برگشت توپ به زمین دفاعی):

زمانی که یک بازیکن در زمین حریف مالکیت توپ را در اختیار می‌گیرد، نباید توپ را به زمین دفاعی (زمین خودی) برگرداند. این امر یک تخلف است و توپ در اختیار تیم مقابل قرار خواهد گرفت.

۱۴- خطای تماس با توپ پرتاب شده:

بازیکنان مدافع و مهاجم، توپی را که برای شوت رها شده و در حال پیمودن قوس نزولی است و کاملا بالای استوانه حلقه قرار دارد نباید لمس کنند یا بزنند. همچنین بازیکنان زمانی که توپ به تخته برخورد می‌کند و در بالای سطح حلقه است، مجاز به لمس توپ نیستند. درغیر این صورت، مرتکب تخلف شده‌اند که سخت ترین جریمه‌ی آن پذیرش گل است.

۱۵- خطای شخصی:

خطایی را که بازیکنی بر روی بازیکن حریف، چه با توپ و چه بدون توپ انجام می‌دهد، خطای شخصی گویند. بازیکن مجاز نیست که بازیکن حریف را در موقع پیشروی، توسط دست، آرنج، شانه، باسن، زانو یا پاهایش با استفاده از اعمال گرفتن، سدکردن، هل دادن یا شارژ کردن متوقف کند یا مانع او شود و یا با خم کردن بدن خود در حالت خارج از تعادل، اعمال خشونت کند یا تخلف نماید.

۱۶- خطای طرفین:

خطای طرفین حالتی است که همزمان دو بازیکن روی یکدیگر خطا انجام دهند که در این حالت توپ توسط داور بین دو بازیکن جمبال می-شود.

۱۷- خطای غیرورزشی:

خطایی را که بدون توجه به روح ورزش و اجرای قانون، چه با توپ چه بدون توپ انجام شود، خطای غیرورزشی گویند. برخورد شدید با بازیکن، نگه‌داشتن، زدن و هل دادن معمولا خطای غیرورزشی است و جریمه‌ی آن دو پرتاب آزاد همراه با مالکیت توپ می‌باشد.

۱۸- خطای فنی:

این خطا در صورت انجام موارد زیر تحقق می‌یابد:

- ✓ بی احترامی یا برخورد با داوران زمین یا داوران میز
- ✓ استفاده از الفاظ یا حرکات ناصحیح برای حریف یا تحریک تماشاچیان
- ✓ ایجاد اختلال با حرکات دست در جلوی چشم بازیکن
- ✓ تاخیر در بازی در زمانی که باید بازی از بیرون به جریان بیافتد
- ✓ بالا نبردن دست به هنگام خطا در صورت تقاضای داور

- ✓ آویزان‌شدن از حلقه
- ✓ حرکت دادن تخته و حلقه به طوری که مانع گل زدن حریف شود و...

جریمه‌ی خطای فنی، دو پرتاب آزاد همراه با مالکیت توپ است. خطای فنی برای مربیان، ذخیره‌ها و همراهان نیز وجود دارد که جریمه‌ی آن مشابه بازیکنان است

تذکر: خطای فنی، وقت استراحت بین دو نیمه و وقت‌های اضافی را نیز در بر می‌گیرد.

۱۹- خطای دیسکالیفه(اخراج):

هرگونه تکرار خطای غیرورزشی، خطای فنی توسط بازیکن، خطای فنی مربی، بازیکنان ذخیره یا همراهان تیم، خطای دیسکالیفه می‌باشد. بازیکن، مربی، ذخیره یا همراه تیم پس از دیسکالیفه باید حتماً زمین بازی را ترک کند. جریمه‌ی دیسکالیفه علاوه بر اخراج، دو پرتاب آزاد همراه با مالکیت توپ می‌باشد.

۲۰- قانون چهار خطا:

هرگاه یک تیم چهارخطای شخصی(در مجموع) در یک دوره انجام دهد. تمامی خطاهای شخصی انجام شده بعد از چهارمین خطای تیمی، در هر دوره با دو پرتاب آزاد جریمه خواهد شد و پرتاب‌ها را بازیکنی که روی او خطا اتفاق افتاده انجام خواهد داد. تمامی خطاهای انجام شده در وقت اضافی جزء خطاهای نیمه‌ی دوم محسوب خواهد شد. جریمه‌ی خطا بر روی بازیکن در حال پرتاب سه امتیازی، سه پرتاب خواهد بود.

۲۱- قانون پنج خطا:

در بازی‌هایی که در چهار وقت ده دقیقه‌ای برگزار می‌گردد، بازیکن پس از انجام ۵ خطا باید زمین را ترک کند و تا ۳۰ ثانیه بعد، یک بازیکن دیگر جایگزین وی می‌گردد.

۲۲- دست زدن داور به توپ:

داور در قانون جدید باید توپ را در هر دو زمین دفاعی و حمله، زمانی که تخلف و یا خطائی روی می‌دهد باید توپ را خارج کند(یعنی لمس نماید). بنابراین شروع مجدد بازی در هر شرایطی باید توسط داور باشد.

۲۳- حرکت مجاز بازیکن در موقع انداختن توپ به داخل زمین پس از گرفتن از داور:

بازیکن در موقع انداختن توپ به داخل زمین از خط کناری، موقعی که از داور توپ را تحویل می‌گیرد از نقطه‌ی فوق فقط می‌تواند یک قدم به هر طرف حرکت نماید. بیش از یک قدم تخلف محسوب شده و جریمه‌ی آن، توپ برای به داخل انداختن زمین از کنار زمین به تیم مقابل واگذار خواهد شد.

۲۴- کورمال کردن:

عمل کورمال کردن (یعنی دست روی توپ کشیدن) قانونی بوده و دبل محسوب نمی‌شود. چنانچه این عمل در اول و یا در آخر دریبل انجام گردد قانونی خواهد بود.

قوانین انضباطی

- ✓ همراه داشتن کارت عکس‌دار پیکارها برای تمامی اعضای تیم الزامی می‌باشد. افراد بدون کارت حق ورود به زمین مسابقه و نشستن روی نیمکت را نخواهند داشت. اعضای تیم شامل یک سرپرست، یک مربی، بازیکنان و یک تدارکات می‌باشد.
- ✓ رابط تیم‌ها با کمیته‌ی برگزاری جام جان‌باختگان تنها سرپرست تیم‌ها هستند.
- ✓ سرپرست تیم موظف است حداقل بیست دقیقه قبل از شروع مسابقه، اسامی تمامی بازیکنان، کاپیتان، پنج نفر بازیکن شروع کننده، مربی و مسئول تدارکات را به میز منشی ارائه نماید.
- ✓ کاپیتان، در صورت لزوم، نماینده‌ی تیم در زمین خواهد بود، او با رفتار شایسته در زمان مناسب باید اطلاعات لازم را از داور کسب کند. در صورت عدم حضور مربی، کاپیتان به عنوان مربی می‌تواند انجام وظیفه نماید.
- ✓ ورزشکاران باید به موقع در زمان اعلام شده از سوی کمیته‌ی برگزاری در محل پیکارها حضور یابند در غیر این صورت عواقب تاخیر و دیرکرد بر عهده‌ی تیم می‌باشد. تاخیر بیش از ۱۵ دقیقه به منزله باخت تیم غایب می‌باشد.
- ✓ کمیته‌ی برگزاری هیچ گونه مسئولیتی در قبال وسایل شرکت‌کنندگان ندارد.
- ✓ استفاده از هر وسیله‌ای که به خود بازیکن یا دیگر بازیکنان، از نظر داور آسیب برساند ممنوع می باشد.
- ✓ استفاده از هرگونه زیورآلات، ساعت و ... مجاز نمی باشد.
- ✓ تمامی بازیکنان، مربیان و سرپرستان و عوامل تیم‌ها موظف به رعایت شئونات اخلاقی و رفتارهای ورزشی می‌باشند. در صورت عدم رعایت شرایط و ضوابط جام جان‌باختگان محرومیت‌های احتمالی از طرف کمیته‌ی برگزاری متوجه افراد خاطی و یا تیم می‌باشد.
- ✓ از جمله تخلفات بازیکنان شامل موارد زیر می‌باشد:
  - انتقاد و اعتراض به تصمیم داوران و بحث کردن بیش از اندازه
  - رفتار ناشایست نسبت به داوران و یا بازیکنان (خودی یا مقابل) و دیگر افراد که در مسابقه حضور دارند
  - رفتار ناشایست و غیرمودبانه و مغایر با روح ورزش
  - خارج شدن یا وارد شدن به زمین بازی بدون اجازه داوران و دیگر رفتارهای غیرورزشی و ناشایست مانند گول زدن داور، گرفتن ژست-های نامناسب، دست زدن جهت تمسخر داوران.

- توهین به زبان، فرهنگ و نژاد افراد حاضر در زمین

در پایان از تمامی تیم‌ها خواهشمند است که به منظور هر چه بیشتر ارج نهادن به گروه‌های ورزشی، یک آرم طراحی نموده و فایل مربوطه با فرمت jpg را حداکثر تا پایان زمان ثبت‌نام در پایگاه اینترنتی جام جان‌باختگان به آدرس www.jamejanbakhtegan.kdz.ir بارگذاری نمایند.